

Verhogen duurzaamheid veestapel

Verduurzaming van de veestapel leidt tot een hogere en efficiëntere levensproductie per koe. Daarnaast is minder vervanging nodig door jongvee. Gezamenlijk levert dit een daling van de ammoniakemissie op en een beter economisch rendement.

Het vervangingspercentage heeft een grote invloed op de hoeveelheid jongvee dat een bedrijf aanhoudt om afgevoerde melkkoeien te vervangen en de veestapel van melkgevende koeien in stand te houden.

25% vervanging

Het gemiddelde cijfer in Nederland ligt nu rond de 25 tot 30% vervanging per jaar. De hoeveelheid jongvee kan verder dalen tot 25% vervanging of zelfs lager, als de duurzaamheid van het melkvee verbetert. De leeftijd van de gemiddelde lacterende melkkoe wordt dan hoger en het aandeel vaarzen en koeien in de eerste lactatie met een lagere melkproductie lager.

De belangrijkste redenen bij gedwongen afvoer van koeien zijn vruchtbaarheid, uier- en klauwgezondheid. Hier liggen ook de oplossingen om oudere koeien te krijgen. Oudere koeien zijn efficiënter in de productie van melk en leggen meer stikstof vast. Daardoor daalt de ammoniakemissie. Ook geven oudere koeien méér melk dan jongere koeien.

Insemineren

Het toewerken naar een duurzamere veestapel kan via het fokprogramma. Bijvoorbeeld door gesekest sperma te gebruiken bij de betere koeien en de overige koeien te insemineren met een vleesveeras. Dit is qua kosten gunstig, want sperma van vleesvee is goedkoper en het kalf levert meer op.

Algemene informatie

Deze en andere ammoniakemissie reducerende maatregelen zijn te vinden in de digitale gereedschapskist van: www.proeftuinnatura2000.nl.

Resultaat

Sector:	Melkvee
Reductie:	Tot ±10 procent
Effect op:	Beoordeling:
Milieu	■ ■ ■ ■ ■
Technisch resultaat	■ ■ ■ ■ ■
Welzijn	■ ■ ■ ■ ■
Diergezondheid	■ ■ ■ ■ ■
Arbeid	■ ■ ■ ■ ■
Kosten	■ ■ ■ ■ ■

UIT DE PRAKTIJK

“Minder vervanging is meer winst”

Melkveehouder Ewald Stamsnieder

Een laag vervangingspercentage van 22% zorgde voor groei van de veestapel van Ewald Stamsnieder.

Jaarlijks stroomden 30% nieuwe vaarzen binnen in de veestapel van Stamsnieder uit Geesteren, terwijl slechts 22% van de koeien werd afgevoerd. ‘Dat betekent dat we per saldo elk jaar 8% konden groeien, vooral door eigen aanfok.’

Zodoende breidde het bedrijf de afgelopen 20 jaar uit van 50 naar 185 koeien. Met zo’n 190 koeien is het voorlopig even pas op de plaats, geeft Ewald aan. ‘We zetten de komende jaren de puntjes op de i.’

De melkveehouder houdt aandacht voor het vervangingspercentage. ‘Hoe lager hoe beter, zo sparen we geld voor jongvee opfok uit.’

Die kosten blijven bij Stamsnieder ook echt in de portemonnee. ‘We hebben de jongvee opfok uitbesteed, dan weet je pas echt wat het kost.’

Alles moet goed gaan

Daarnaast kan het vervangingspercentage nog wel ietsje lager, verwacht de melkveehouder. ‘Bij weinig vervanging moet alles goed gaan: de uier- en klauwgezondheid én de vruchtbaarheid.’ De sleutel voor succes ligt in de droogstand. ‘Daar begint een gezonde en probleemloze productie, weet hij. ‘Alhoewel het goed gaat, kan het bij ons in die droogstand nog wel wat beter. Ja, 20% vervanging moet haalbaar zijn.’

Maatregel samengevat

Gezonde koeien gaan langer mee en produceren daardoor efficiënter dan koeien die moeten worden afgevoerd omdat ze minder gezond zijn. Een efficiëntere veestapel produceert relatief minder mest met minder stikstof, wat leidt tot een lagere ammoniakemissie.

Daarnaast is bij verduurzaming van de veestapel minder jongvee nodig om de afgevoerde melkkoeien te vervangen.

Jongvee legt minder stikstof vast dan melkvee en dat levert extra ammoniakemissie op.

Daalt het aandeel jongvee met 0,5 per 10 melkkoeien, dan neemt de ammoniakemissie met ongeveer 2% af.

Proeftuin Natura 2000 biedt u een goedgevulde gereedschapskist met maatregelen die passen bij uw bedrijf. Op onze website vindt u tevens verschillende instrumenten om met ammoniakreductie aan de slag te gaan.